

Strategie 2025-2028

*Hoe we als gemeente werken aan
de ambities voor Geldrop-Mierlo*

11 november 2024

Voorwoord

In Geldrop-Mierlo zijn we altijd in beweging. We hebben duidelijke ambities en we weten wat we met elkaar te doen hebben om die ambities te realiseren. Als gemeente willen we hier zo goed als mogelijk aan bijdragen. Dat doen we door soms de kar te trekken of de regie te nemen en andere keren zijn we vooral stimulerend, ondersteunend of faciliterend.

Het is daarom goed om in deze strategie scherp te maken welke koers we als gemeente hanteren op de verschillende onderwerpen. Dat is niet alleen een richtpunt voor onszelf, maar we willen hier ook duidelijkheid mee scheppen naar de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in Geldrop en Mierlo en naar onze samenwerkingspartners. Wij hechten sterk aan die transparantie van bestuur, onder andere met het oog op de betrouwbaarheid van ons als gemeentelijke overheid. In deze tijden van financiële krapte is dat misschien nog wel belangrijker dan normaal.

Waar we ons ook sterk voor maken, is dat de gemeentelijke organisatie zichzelf steeds opnieuw uitvindt. De samenleving verandert en de rol van de gemeente verandert mee. Dat vraagt van ons dat we continu blijven ontwikkelen. We zijn daarom blij met onze nieuwe programmatische aanpak van ontwikkelingen. Binnen die programmatische aanpak kunnen we niet alleen inhoudelijk de juiste dingen doen, maar kunnen we ook flexibel de best passende rol kiezen en per project, pilot of onderzoek de participatie op maat organiseren. Precies zoals het een moderne overheid past.

Al deze nadruk op inzet op ontwikkelingen doet onvoldoende recht aan het dagelijks werk dat we doen. Hetzij als uitvoerder van wet- en regelgeving, hetzij om uitvoering te geven aan de keuzes die de raad heeft gemaakt. Ook binnen deze taken zijn we steeds op zoek naar hoe we goed kunnen aansluiten op de leefwereld van inwoners en ondernemers, hoe we beter kunnen samenwerken, hoe we zaken efficiënter kunnen aanpakken en bovenal hoe we als betrouwbare overheid werken.

De preciaire financiële situatie brengt extra uitdagingen met zich mee. Onze ambities worden er niet door getemperd, maar we zullen eens te meer duidelijke keuzes moeten maken en moeten prioriteren, zodat we met vertrouwen op weg zijn naar de toekomst!

Namens het college,

Jos van Bree, burgemeester Geldrop-Mierlo

Inhoud

Voorwoord.....	2
1. Inleiding.....	4
2. Brede welvaart als leidend perspectief	5
3. Geldrop-Mierlo in de regio	6
4. De koers van de gemeente	7
5. De basis op orde	18
6. Organisatieopgaven	23

1. Inleiding

Deze strategie beschrijft de koers die we als gemeente varen om bij te dragen aan de maatschappelijke opgaven die er zijn in Geldrop-Mierlo. In de visie Geldrop-Mierlo worden toekomstperspectieven geschetst waarin de mens centraal staat, er sterke wijken zijn, het buitengebied vitaal en groen is en Geldrop-Mierlo toekomstbestendig is. Voor deze vier toekomstperspectieven is in beeld gebracht hoe de gemeente hierop inzet en welke rollen we als gemeente hiervoor willen invullen. De strategie is richtinggevend voor de komende jaren en de kapstok voor het op orde hebben van de basis en voor de programma's die we hanteren.

Een beleidsraamwerk voor focus, samenhang en netwerkwerken

De gemeente wil op de best mogelijke manier de taken uitvoeren en bijdragen aan de maatschappelijke opgaven die er zijn, zowel binnen Geldrop-Mierlo als in de regio. Dat betekent dat we steeds scherp zijn op dat we het juiste doen en welke rollen we daarbij vervullen. De beschikbare financiële middelen en capaciteit zorgen voor grenzen aan wat mogelijk is voor de gemeente. Om binnen die begrenzings het maximale eruit te halen, brengen we focus aan in wat we doen, zoeken we naar integraliteit waar mogelijk en werken we actief samen in vele netwerken en met inwoners. Dat doen we via de visie, strategie, de lijnwerkzaamheden (basis op orde) en de programma's.

<u>Visie</u>	<u>Strategie</u>	<u>Programma's</u>
Het vertrekpunt voor alles is de visie waarin de ambities voor Geldrop-Mierlo zijn gesteld. Er is ook in uitgewerkt welke maatschappelijke opgaven er vervolgens zijn als we in de richting van die ambities willen bewegen.	In de strategie is de inhoudelijke koers beschreven die we als gemeente varen in de eerstkomende jaren. Ook is hierin gekeken naar wat dat van de organisatie vraagt.	Met de programma's geven we uitvoering aan de inhoudelijke koers en de organisatieopgaven. In een programma is onder andere het beleidskader opgenomen, er worden doelen in gesteld en er zijn uitvoeringsplannen aan gekoppeld.
<u>Basis op orde</u> Het grootste deel van het werk binnen de gemeente zit in uitvoeren van de vele taken. Dat willen we goed en efficiënt doen, zodat we er zijn voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en we dat doen tegen de laagst mogelijke kosten. Een solide basis is bovendien nodig om via een visie, strategie en programma's de beoogde ontwikkelingen aan te gaan.		

Als gemeente stellen we brede welvaart voorop. Dat hanteren we als een basisprincipe voor hoe we naar ons werk kijken. Een ander thema binnen de strategie is de rol die we als Geldrop-Mierlo in de regio in willen vullen en hoe dat doorwerkt in onze lokale opgaven. Wat betreft de koers die we varen, zoomen we enerzijds in op de programmatische aanpak (via de programma's) op de visiespeerpunten 'De mens centraal', 'Sterke wijken', 'Vitaal & groen buitengebied' en 'Toekomstbestendig Geldrop-Mierlo' en anderzijds op het orde hebben en te houden van de basis. Met deze strategie leggen we op hoofdlijnen de richting vast, die dadelijk in de praktijk z'n vertaling krijgt binnen de programma's en de lijnwerkzaamheden.

Met de inhoudelijke koers scherp op het netvlies kijken we vervolgens naar de opgaven die er voor de organisatie liggen, zowel bestuurlijk als binnen de ambtelijke organisatie. In het traject 'Durven & Doen' zetten we de nodige stappen in de organisatieontwikkeling. Tegelijkertijd spelen er tal van andere ontwikkelingen binnen de organisatie, zoals het versterken van de dienstverlening, ontwikkelingen in de bedrijfsvoering en meer datagedreven gaan werken.

2. Brede welvaart als leidend perspectief

In de visie Geldrop-Mierlo valt te lezen dat brede welvaart het leidende perspectief is binnen de gemeente. Dat komt niet uit de lucht vallen: ook landelijk, binnen de provincie en in de regio is er het besef dat alles uiteindelijk draait om het welzijn van mensen. Voor kwaliteit van leven is niet slechts één factor van belang; het gaat om een fijn, sociaal en duurzaam leefklimaat en een woonomgeving en economie die goed is voor iedereen.

Wat is brede welvaart

Brede welvaart gaat over alles wat van belang is voor een goede kwaliteit van leven. Het is een denkkader om verschillende vraagstukken in samenhang te bekijken. Zo is materiële welvaart onmisbaar, maar zijn het voor veel mensen juist immateriële zaken die bepalen of ze tevreden zijn met hun leven. Naast zaken die op korte termijn van belang zijn, speelt ook toekomstperspectief een belangrijke rol. Bij het maken van keuzes moeten we alle aspecten die het leven van waarde maken meewegen en zorgen voor balans tussen sociale, economische en ecologische waarden.

Juist te midden van de schaa sprong van de Brainportregio – met een forse groei van het aantal bedrijven en aantal inwoners – is het belangrijk om bij keuzes alle factoren van belang op het netvlies te hebben. In Geldrop-Mierlo vinden we economische groei belangrijk, maar geen doel op zich. Het is niet meer (en ook niet minder) dan een randvoorwaarde voor welzijn. Zo draagt die economische groei bijvoorbeeld bij aan goede inkomens, werkzekerheid en ontwikkelmogelijkheden. Maar welzijn gaat om meer. Dat gaat om verbindingen tussen mensen, wonen in een fijne omgeving, het in de buurt hebben van zorg- en onderwijsvoorzieningen, je op een prettige manier van A naar B verplaatsen, recreëren, genieten van natuur, het bezoeken van het theater en ga zo maar door. De komende jaren is het uitbreiden van het voorzieningenaanbod en het inbedden hiervan in ruimtelijke ontwikkelingen een belangrijk aandachtspunt.

Bij de keuzes die we door de tijd heen in de gemeente moeten maken, houden we dat steeds scherp voor ogen. Dat zal niet altijd makkelijk zijn, want een ontwikkeling die ten goede komt aan het ene kan heel goed juist afbreuk doen aan iets anders. De visie Geldrop-Mierlo geeft al handvatten voor als er dilemma's optreden en er gekozen moet worden wat het zwaarste weegt: sociale cohesie, levendigheid en een groene omgeving gelden als de belangrijkste waarden. Als zich keuzes voordoen op het gebied van bijvoorbeeld mobiliteit of bedrijvigheid, willen we niet dat die afbreuk doen aan die belangrijkste waarden. De doorvertaling van de toekomstperspectieven in de visie naar de gemeentelijke koers in deze strategie zorgt voor extra richting bij dit soort keuzes.

3. Geldrop-Mierlo in de regio

Geldrop-Mierlo is met z'n bijna 41.000 inwoners de vierde grootste gemeente in Zuidoost-Brabant en draagt op diverse manieren bij aan de regionale opgaven die er zijn. Dit doen we door een actieve rol binnen verschillende netwerk-samenwerkingen en door te bouwen aan een positie die past bij onze gemeente.

Thema	Insteek binnen de samenwerking	Bijdrage van Geldrop-Mierlo in de regio
Economie (MRE en SGE)	Ontwikkeling werklocaties Bedrijventerreinenprogramming Deelname binnen Brainport Development Afstemmen detailhandelsstructuur	Versterken recreatieve bedrijvigheid Betere programmering bedrijventerreinen Intensiveren van / innoveren in gebruik beschikbare ruimte
Energietransitie (MRE)	In 2030 2 TWh grootschalige opwek (RES) Voorkomen / beperken netcongestie	Realisatie zonneparken Deelname in de Groene zone-Isoleren Samenwerken voor benutten bovenlokale duurzame warmtebronnen en gezamenlijke voorzieningen Realisatie energiehubs
Transitie landelijk gebied (MRE)	Realiseren NatuurNetwerk Brabant (NNB) Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG)	Gebiedsgerichte aanpak Strabrechtse Heide Dommeldal uit de verf 2.0 Deelname aan Van Gogh Nationaal Park Ontwikkeling landgoed Gulbergen Gebiedsproces Gijzenrooi
Mobiliteit (MRE)	Robuuste randen Mobiliteitstransitie (OV, mobiliteitshubs, deelmobiliteit, fietsinfrastructuur)	Busbaan Geldrop-Eindhoven Proef deelmobiliteit Aanleg/upgrade regionale fietsverbindingen
Ruimte & Wonen (MRE en SGE)	Regionale ontwikkelstrategie Versnelling woningbouw / uitvoering Woondeal (o.a. WoonST) Woonzorgopgave Urgentieregeling	Inbedden verstedelijkingsakkoord / ontwikkelstrategie in programma's Toepassen WoonST Woningbouwimpuls Uitvoeren urgentieregeling
Voorzieningen & Evenementen (SGE)	Evenementenaanbod Kunst- en cultuurroute	Stimuleren lokale evenementen Deelname aan kunst- en cultuurroute Regionaal bereik van Weverijmuseum en Landgoed Kasteel Geldrop
Veiligheid en leefbaarheid (Basisteam Dommelstroom)	Veiligheidsmonitor	Mee ontwikkelen en toepassen veiligheidsmonitor
Arbeidsmarkt (Arbeidsmarktregio's)	Talentbinding Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt Inclusieve arbeidsmarkt	Verbinden arbeidsmarktregio's Inbedden regionale keuzes in programma De mens centraal
Jeugdzorg (10voordejeugd en 21 voor de jeugd)	Gezamenlijk specialistische jeugdzorg inkopen Dommelvallei+ samenwerking Expertteam huiselijk geweld en kindermishandeling	Deelname aan bestuurlijke overleggen en deelname aan het programmateam, werkgroepen en ambtelijke overleggen
Vitaal leven (Stap naar Gezonder)	Diverse platforms (Precies!, Het Juiste Thuis, Vitaal in Brainport) Integraal Zorg Akkoord	Partner in Stap naar Gezonder Deelname aan bestuurlijke en ambtelijke overleggen
Zorg en veiligheid (Zorg- en Veiligheidshuis)	Integrale aanpak complexe casussen	Deelname aan bestuurlijke en ambtelijke overleggen Verbinden Zorg en Veiligheid met Regionaal Programmateam Beschermd Wonen

4. De koers van de gemeente

In de visie Geldrop-Mierlo staan zoals gezegd de ambities en maatschappelijke opgaven voor Geldrop-Mierlo. Als gemeente doen we het nodige om mede invulling te geven aan die opgaven. We hanteren een duidelijke insteek in wie we willen zijn en hoe we willen werken. Ook werken we via programma's aan de toekomstperspectieven in de visie (de mens centraal, sterke wijken, vitaal & groen buitengebied, toekomstbestendig Geldrop-Mierlo). In de **bijlage 'Ambities en opgaven'** zijn de ambities en opgaven uit de visie Geldrop-Mierlo 2040, de omgevingsvisie 2040 en visie op het sociaal domein beknopt op een rij gezet.

4.1 Onze insteek als gemeentelijke overheid

Als gemeente hebben we een uitgebreid takenpakket waar we uitvoering aan geven. Dat willen we op de best mogelijke manier doen, binnen de financiële middelen en de capaciteit die we kunnen organiseren. We ontwikkelen ons daarom steeds verder naar die netwerkpartner binnen een breed netwerk van organisaties, bedrijven en vrijwilligers. We wisselen af welke rol we pakken; het is maar net op welke manier we het beste kunnen bijdragen aan wat er voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties nodig is.

Een belangrijke rode draad in veel werkvelden is dat we veel meer aan de preventieve kant werken. Dat is bijvoorbeeld zo voor de ondersteuning van kinderen en ouders, schuldhulpverlening, vitaliteit van mensen, veiligheidsissues, etc. We willen het liefst datgene doen waar we het meeste effect mee bereiken. Problemen voorkomen is beter dan ze genezen. Dat scheelt veel voor de mensen om wie het gaat en voor de mensen in hun omgeving. Bovendien kost het de maatschappij minder om mensen op die manier te helpen. Voor ons als gemeentelijke overheid is deze aanpak belangrijk om betekenisvol de opgelegde taken uit te kunnen voeren binnen de beperkte middelen die we daarvoor vanuit de rijksoverheid ontvangen.

We hanteren als moderne gemeente vier pijlers waarlangs we willen werken:

Betrouwbaar, dichtbij en transparant	We vinden het belangrijk dat mensen vertrouwen hebben in de gemeente. We zien graag dat mensen ons erop vertrouwen dat we in het algemeen belang handelen, dat we niet meer gemeentelijke belastingen heffen dan nodig, dat we inkomsten op de goede manier inzetten en daarvoor bijvoorbeeld ook efficiënt werken. Dat vertrouwen moeten we verdienen als gemeente. Daarvoor willen we betrouwbaar, dichtbij en transparant werken. Betrouwbaar betekent voor inwoners dat we de verwachtingen die we wekken ook waar maken en dat we tijdig reageren op vragen, opmerkingen en klachten. Dichtbij wil zeggen dat we naar buiten gaan en actief het contact zoeken. Om te horen en te zien wat er leeft, welke ideeën mensen hebben en hoe zij de gemeente zien. Het biedt bovendien gelegenheid om mensen goed en op maat te informeren. We willen kortgezegd onze 'systeemwereld' laten aansluiten op de leefwerelden in Geldrop-Mierlo. Transparant vinden we belangrijk, omdat mensen moeten kunnen zien hoe keuzes tot stand komen, dat we geen willekeur toepassen, dat we rechtmatig handelen, etc.
Meerwaarde voor de samenleving	Soms als je je helemaal vastbijt in taakuitvoering en het uitvoeren van wet- en regelgeving wil je wel eens vergeten waarom je eigenlijk aan het werk bent. We willen als gemeente steeds op het netvlies hebben dat we aan het werk zijn voor de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in Geldrop-Mierlo en daarbij steeds in mogelijkheden denken. Dat moet het ijkpunt zijn voor wat we doen en hoe we dat doen. Hierbij handelen we naar de bedoeling van wetgeving.
Samen met de samenleving	De tijd dat we als gemeente van alles bedenken en dat uitstorten over de samenleving is voorbij. We willen veel meer samen doen en mensen aan de voorkant van ontwikkelingen consulteren. Sterker nog, soms zal het beter zijn dat anderen het voortouw nemen en dat wij als gemeente puur ondersteunen en faciliteren. We stimuleren daarvoor ook zelfredzaamheid van mensen en groepen. Zowel binnen de lijnwerkzaamheden die we doen, als binnen de programma's die we uitvoeren is participatie een belangrijk onderdeel in onze aanpak.
Werken vanuit opgaven	We laten de maatschappelijke opgaven in Geldrop-Mierlo en in de regio het vertrekpunt zijn voor wat we doen. Dat klinkt misschien wat abstract, maar het zorgt ervoor dat we meer lijn aanbrengen in wat we doen en wanneer we iets doen. Het maakt ook dat we ontwikkelingen beter aan elkaar kunnen verbinden, in samenhang kunnen oppakken en ook samen met anderen kunnen oppakken. Dit is waarom we in de visie Geldrop-Mierlo de ambities hebben vertaald naar opgaven: wat hebben we met elkaar te doen om in de richting van die ambities te bewegen.

Ook enkele gebiedsgerichte uitvoeringsplannen

Hierna wordt per thema een inkijk gegeven in de koers die we hanteren en welke doelen we stellen. Op sommige plekken in de gemeente gaat dit in de praktijk landen in een gebiedsgerichte aanpak. Voor het centrum Geldrop, woonwijk Coevering en buitengebied Gijzenrooi werken we namelijk met gebiedsgerichte uitvoeringsplannen waarbinnen projecten op allerlei thema's bij elkaar komen. Door gebiedsgericht te werken hebben we zicht op het totaal aan opgaven en kunnen we ze waar mogelijk in samenhang oppakken. Zo wordt in het uitvoeringsplan Coevering ingezet op ontmoeten, een betere woningmix, vergroenen, verbeteren van de fietsinfrastructuur, etc. In het uitvoeringsplan Centrum Geldrop richten we ons o.a. op het uitbreiden van het woningaanbod, het toevoegen van groen, het komen tot sfeergebieden met winkels, horeca, evenementen, cultuur en voldoende parkeervoorzieningen. In het uitvoeringsplan Gijzenrooi gaat het om het combineren van opgaven op het vlak van klimaatadaptatie, toename van biodiversiteit, natuurinclusieve landbouw en een goede balans tussen natuur en recreatie. Op termijn streven we naar gebiedsgerichte uitvoeringsplannen voor heel onze gemeente.

4.2 De mens centraal

In Geldrop-Mierlo staat de mens voorop. Als gemeente willen we ondersteunen dat iedereen in z'n kracht staat of daar weer terug in terecht komt. Dat doen we door in te zetten op de ontwikkeling van inwoners, op het borgen dat iedereen een voldoende financiële basis heeft en op het bijdragen aan zorg en ondersteuning op maat. Daarbij kiezen we voor betrouwbare oplossingen die niet alleen een antwoord zijn op de vraagstukken van vandaag, maar ook goed zijn voor de uitdagingen van morgen. Dat is uitdagend, omdat we te maken hebben met beperkte budgetten en groeiende uitgaven als gevolg van een grotere maatschappelijke vraag (bijvoorbeeld door vergrijzing) en kostenstijgingen. Dat vraagt dus van ons om voorbij het bestaande te kijken en naar nieuwe mogelijkheden en nieuwe manieren van werken te kijken. De koers die we hiervoor hanteren is het investeren in de veerkracht van mensen door hen te helpen om zelf regie te voeren, deel uit te maken van een sociaal netwerk en samen gemeenschappelijke opgaven aan te pakken.

Leven lang ontwikkelen

Voor jeugdigen zetten we in op de totale opgroeiomgeving door aandacht voor ontwikkelen binnen een onderwijsomgeving (voorschools en schools) en voor ontwikkelen in de vrije tijd. Ook binnen de jeugdhulp gaat er aandacht uit naar ontwikkeling. De traditionele grenzen tussen onderwijs en jeugdhulp willen we weghalen en we willen meer structuur aanbrengen in het leren in de vrije tijd. Dat laatste vullen we in door activiteiten te organiseren, faciliteren en stimuleren met een pedagogische, educatieve component. Dit draagt bij aan burgerschap en participatie van jeugdigen in de samenleving en aan het opdoen van competenties. We kiezen er bewust voor om te investeren in positieve factoren in plaats van de blik te richten op het beheersen van problemen. We leggen daarom focus op het versterken van ouderschap, het uitbreiden van activiteiten voor jeugdigen en het met elkaar verbinden van ouders en partijen.

Ook voor volwassenen kijken we breder dan ontwikkelen via om- en bijscholing. We willen meer inzetten op leeractiviteiten met een informeel karakter en online hulpmiddelen om het leren plaats- en tijdonafhankelijk te maken. We zetten erop in dat inwoners zich op verschillende manieren kunnen ontwikkelen om een bijdrage te kunnen leveren voor de samenleving; als werkende, verzorger of vrijwilliger. Ieder vanuit de eigen kwaliteiten en motieven. Daarnaast investeren we in basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden. Voor ouderen is het van belang om maatschappelijk actief te blijven. We stimuleren en faciliteren dat zij zich kunnen blijven ontwikkelen binnen vrijwilligerswerk en vrijetijdsbesteding. Ook het aanleren van vaardigheden die in het dagelijks leven van pas komen is belangrijk.

Een belangrijke ontwikkelrichting die bovenstaande moet ondersteunen is het qua huisvesting toewerken naar toekomstbestendige, integrale kindcentraconcepten en brede scholen waarin meer wijkgebonden functies een plek vinden. We sturen aan op samenwerking binnen die concepten en op het laagdrempelig maken van ontmoeten. Dat doen we door kansen bij elkaar te brengen waar dit financieel haalbaar is en door bij nieuwbouw te zorgen dat huisvesting kan meebewegen met maatschappelijke ontwikkelingen. Per wijk kijken we dus naar de opgaven die er nu en in de toekomst zijn. Bij nieuwbouw richten we ons op het ontwikkelen van concepten binnen een pedagogisch/didactische visie aan de hand van pijlers als diversiteit, flexibiliteit, ontmoeten en duurzaamheid.

We sluiten voor dit thema aan bij de samenwerking die binnen Brainport Eindhoven en binnen onderwijsregio Helmond-De Peel bestaat. Dit is een domein waar samenwerken in een groot netwerk van belang is. Gemeenten, onderwijsinstellingen, opleiders en bedrijven zijn nodig, maar ook ouders, familie, burens, vrijwilligers, groepsleiders, werkgevers en sportcoaches.

Doelen leven lang ontwikkelen

- > Er zijn ruime mogelijkheden voor ontwikkeling van jeugdigen (0-18 jr) met het oog op talentontwikkeling [2025]
- > Onderwijs sluit aan op aanpalende domeinen (w.o. jeugdhulp) [2025]
- > Er is een doorlopende ontwikkellijn voor 0-21 jr [2025]
- > Er is een doorlopende lijn voor het leven lang ontwikkelen voor volwassenen [2025]
- > Het aantal scholieren dat langdurig thuiszit of voortijdig school verlaat is merkbaar afgenomen [2026]
- > Alle basisscholen zijn een brede school (of op weg daarnaartoe) en beschikken over daarbij passende huisvesting [2027]
- > Het aanbod praktijkonderwijs sluit qua inhoud en aantal plekken aan op de bedrijvigheid binnen Brainport [2027]

Bestaanszekerheid

We zien dagelijks in de praktijk inwoners die niet rond kunnen komen. Ze hebben te weinig financiële armslag om basisvoorzieningen te kunnen bekostigen en dat maakt dat ze in bestaansonzekerheid leven en dat ze minder weerbaar zijn voor gebeurtenissen. Er is noodzaak om als gemeente naast inwoners te staan en aan te sluiten bij hun behoeften, onder andere de behoefte aan autonomie, zekerheid en voorspelbaarheid. We willen dat inwoners zij gezien en gehoord voelen en duidelijkheid ervaren over wat zij wel en niet van de gemeente kunnen verwachten.

Als gemeente zetten we in op het verminderen van onzekerheid. Dat is nodig voor inwoners om mee te kunnen doen in de samenleving. Hiervoor hanteren we een aantal pijlers:

- > Inkomen: begeleiding en bijstand bieden voor wie dat nodig heeft, in samenwerking met Senzer en maatschappelijke organisaties
- > Werk en meedoen: integraal ondersteunen van inwoners in het proces van activering en op alle levensterreinen (financiën, werk, onderwijs, wonen, gezondheid), zodat zij zich veilig kunnen ontwikkelen en naar vermogen mee kunnen doen in de maatschappij op de voor hen best passende plek. Dit doen we samen met werkgevers en Senzer.
- > Schulden: voorkomen dat inwoners als gevolg van schulden in kwetsbare posities belanden (preventie), ondersteuning bieden vanaf de eerste signalen van schuldenproblematiek (vroegsignalering) en bij het oplossen van schulden ondersteunen richting een schuldenvrije toekomst
- > Armoede: integrale aanpak op het tegengaan van armoede op alle fronten, inclusief samenhangende ondersteuning bieden aan gezinnen ten behoeve van het opvoeden en veilig kunnen opgroeien van kinderen
- > Vertrouwen: vereenvoudigen en verduidelijken van systemen en een efficiënte reis door onze ondersteuning organiseren, zodat inwoners niet een doolhof van regelingen en voorzieningen belanden. De menselijke maat is het uitgangspunt.

Doelen bestaanszekerheid

- > Er is een structurele verbinding tussen de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel en de arbeidsmarktregio Brabant-Zuidoost, met daarbij aandacht voor de samenwerking met en tussen onderwijs, ondernemers en andere partners in het sociaal domein [2025]
- > Het gebruik van inkomensverruimende regelingen is toegenomen ten opzichte van peildatum oktober 2023 [2025]
- > We bereiken meer huishoudens dan in 2023 met onze aanpak vroegsignalering bij schulden [2025]
- > De instroom in de bijstand is jaarlijks maximaal 25% van het totaal aantal bijstandsgerechtigden [2025]
- > Het ondersteuningsaanbod voor kwetsbare inwoners met een combinatie van ondersteuningsbehoeften (zorg, werk, financiën) is integraal en op maat [2026]
- > Jaarlijks is 80% van de uitstroom van bijstandsgerechtigden richting werk duurzaam [2026]
- > De doelgroep met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt (loonwaarde tot 30%) participeert in de samenleving [2026]
- > Het ondersteuningsaanbod voor de inkomens tot 120% van het sociaal wettelijk minimum sluit goed aan op de behoeften en het perspectief van onze inwoners (met speciale aandacht voor kinderen in armoede), zodat inwoners er gebruik van maken en actief kunnen deelnemen in de samenleving [2027]
- > 10% van de jeugdigen is financieel bewust [2027]
- > Er zijn goede kansen voor werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt om structureel aan het werk te komen dan wel maatschappelijk te participeren [2027]

Zorg & ondersteuning

In het domein van zorg en ondersteuning zijn er grote uitdagingen. De groeiende zorgvraag stelt ons sowieso al voor uitdagingen, maar de beperkte financiën die we hebben als gemeente maken het een stuk complexer om hier het goede antwoord op te geven. In onze gemeente willen we dezelfde slag maken die in heel het land te zien is: we willen zoveel als mogelijk voorkomen dat er een zorgvraag ontstaat en het is nodig dat we het zorgen en ondersteunen als samenleving als geheel oppakken.

Het voorkomen komt aan de orde binnen het thema vitaal leven (programma Sterke wijken). Hier kijken we naar hoe we omgaan met de zorg- en ondersteuningsvraag die er is. Hiervoor ligt onze focus onder andere op het versterken van mantelzorg. De rol van ons als gemeente is om de mantelzorg zo goed als mogelijk te ondersteunen en faciliteren, bijvoorbeeld door laagdrempelige mogelijkheden voor advies en informatie, mantelzorgers te betrekken bij de zorg- en ondersteuning van zorgontvangers en het waarderen van mantelzorgers. We hebben dit bij de LEV-groep belegd, die dit conform onze vraag doelgroepgericht aanpakken. Er is daarbij speciale aandacht voor jonge mantelzorgers (jonger dan 25 jaar). We zien voor onszelf een rol als verbinder binnen het brede netwerk van partijen die op het gebied van zorg en ondersteuning werken. In het verlengde hiervan is het ondersteunen van cliëntenparticipatie en onafhankelijke cliëntondersteuning een aandachtspunt.

Een aparte tak binnen de zorg en ondersteuning is het bieden van steun aan jeugdigen die dat nodig hebben. We zetten samen met andere partijen in op het verbeteren van het signaleren van problemen en het gezamenlijk ondersteunen van jeugdigen. Normaliseren is daarbij het uitgangspunt. We maken bewuste keuzes over de vorm van jeugdhulp die wordt ingezet en werken daarvoor binnen de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Het doel van deze agenda is om knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken en het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar te maken voor de toekomst.

Taskforce sociaal domein

In 2020 is de taskforce sociaal domein in het leven geroepen. Doel van de taskforce is niet alleen een financiële bezuiniging maar ook:

- een sociaal domein waarbij de strategie gericht blijft op 'transformatie': meer 'gewone' oplossingen in de samenleving en minder professionele hulp als dat kan zodat inwoners zo zelfstandig mogelijk hun leven kunnen leiden;
- een kostenbewust sociaal domein waarbij helder is wat onder de wettelijke taak behoort en wat niet;
- een efficiënt sociaal domein waarin we steeds beter in control komen.

Er is een aantal projecten vormgegeven om de financiële doelstellingen binnen de taskforce sociaal domein te behalen. Dit is deels gelukt. De Wmo-uitgaven blijven bijvoorbeeld binnen de taakstelling, ondanks de stijging van aantal inwoners die geïndiceerde Wmo-zorg ontvangen. Echter binnen de jeugdhulp stijgen de kosten de afgelopen jaren meer dan verwacht, vooral op dagbesteding en zorg met verblijf. De insteek van de landelijke zorgakkoorden Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), Hervormingsagenda jeugd en Integraal Zorgakkoord (IZA) raakt sterk aan de doelstellingen van de taskforce. De impuls die door het GALA wordt gegeven aan preventie draagt bij aan de financiële taakstelling voor de taskforce Sociaal domein. Datzelfde geldt voor de samenwerking met de medische verwijzers waarop door IZA gestuurd gaat worden (dit is nog in opbouw) en voor het domein overstijgend werken vanuit de hervormingsagenda. We willen de kansen benutten die dit biedt voor de kostenbeheersing binnen het sociaal domein.

Voor zorg en ondersteuning bieden we één integrale toegang voor zorgvragers, om zo naast hen te staan, het benodigde maatwerk te arrangeren en een vinger aan de pols te houden. We willen een vraagbaak zijn en met onze deskundigheid mensen verder helpen. De klantreis stellen we centraal: op maat, in samenhang en eenvoudig. Voor mantelzorgers en professionals vullen we een gidsfunctie in. In contacten willen we persoonlijk en dichtbij opereren en via begrijpelijke taal communiceren (B1 niveau). We leren mensen kennen en bouwen zo vertrouwen op. Door toegang via verschillende kanalen willen we voor iedereen bereikbaar zijn. We versterken in het verlengde hiervan de verbinding tussen zorg en veiligheid. Complexe (overlast)situaties in de openbare ruimte pakken we integraal aan op bestuurlijk, management-, beleids- en uitvoerend niveau.

We passen motiverende gespreksvoering toe als methodiek. Als gemeente hebben we hierbij een regierol; de verantwoordelijkheid ligt bij de betrokkenen. Tegelijkertijd zetten we in op het herkennen en erkennen van draagkracht en onvermogen, zodat we waar nodig kunnen bijschakelen. In essentie richten we ons op het versterken van het probleemoplossend vermogen van de betrokkenen. Ook dragen we er zorg voor dat mensen gebruik kunnen maken van onafhankelijke cliëntondersteuners.

Door deze manier van werken willen we goede zorg en ondersteuning eenvoudig toegankelijk maken én een efficiënt proces organiseren. Waar relevant in samenwerking met artsen en andere directe verwijzers, die ook een toegang vormen tot ondersteuning en zorg. We willen hier nog stappen in zetten door de samenhang tussen het sociaal domein en het medisch domein te versterken, o.a. om onnodige (complexe) zorg en ondersteuning te voorkomen.

Doelen zorg & ondersteuning

- > De inzet binnen het voorliggend veld is vergroot ten opzichte van geïndiceerde zorg [2025]
- > 30% van de inwoners en 80% van de professionals kent Onze Wegwijzer (fysiek en/of digitaal) en weten waarvoor zij terecht kunnen bij Onze Wegwijzer [2025]
- > Het aanbod van collectieve mantelzorgondersteuning en -waardering is afgestemd op de behoefte van mantelzorgers [2025]
- > Inwoners kunnen in hun eigen dorp (ook bijv. op onderwijs- en kinderopvanglocaties) met hun vraag terecht bij team Toegang [2025]
- > De beschikbaarheid van voorliggende voorzieningen is zodanig dat team Toegang 80% van de hulpvragen zelfstandig kan afhandelen [2025]
- > Het gezamenlijke loket voor brede zorg- en ondersteuningsvragen is via de gemeente vindbaar en bekend bij de inwoners en maatschappelijke organisaties [2025]
- > Mensen met complexe problematiek op het gebied van zorg en veiligheid krijgen effectieve, domein overstijgende hulp [2025]
- > De gemeentelijke financiën met betrekking tot zorg en ondersteuning zijn structureel beheersbaar, met behoud van een goede inzet op de gemeentelijke taken [2026]
- > Het aanbod van collectieve voorliggende voorzieningen gericht op mentale weerbaarheid is afgestemd op de behoefte van inwoners [2026]
- > Er is een regionale preventie infrastructuur waarbij sprake is van domein overstijgende samenwerking binnen het sociaal en medisch domein [2026]
- > Respijtzorg voor mantelzorgers is dichtbij huis en laagdrempelig beschikbaar [2026]
- > Mensen kunnen indien nodig binnen Geldrop-Mierlo beschermd wonen en maken dan volwaardig deel uit van de samenleving [2026]
- > Dementie is maatschappelijk geaccepteerd en inwoners en maatschappelijke organisaties zijn zich bewust van de behoefte van mensen om mee te kunnen in de samenleving [2026]
- > Er is een optimale samenhang tussen zorg voor kinderen [2027]
- > Er is op het gebied van jeugdhulp een uniforme, kwalitatieve en kosteneffectieve inkoop op de schaal van de regio [2027]
- > Voor ouderen en kwetsbare inwoners zijn er mogelijkheden voor een zinvolle daginvulling nabij huis [2027]
- > Er is een effectieve ondersteuning van ouders van 0-4 jarigen voor het geven van passende zorg [2027]

4.3 Sterke wijken

De wijken zijn de basis van de Geldrop-Mierlose samenleving. De verbinding tussen mensen en leefbaarheid begint daar. Het is belangrijk dat inwoners elkaar ontmoeten, zich onderdeel voelen van de samenleving en kunnen meedoen. Dat doet iets voor ieders eigen veerkracht en voor de sociale samenhang in een buurt. De sociale basis vormt hierbij een essentieel onderdeel.

We hechten er sterk aan dat er in wijken en buurten initiatieven van inwoners en ondernemers zijn op het gebied van ontmoeten en hun leefomgeving. Als gemeente pakken we hierin een faciliterende, sociale rol. Daarnaast hebben we als gemeente ook een belangrijke rol voor een goede ruimtelijke kwaliteit en een prettige openbare ruimte met comfortabele fietsroutes en voetpaden, een groene inrichting en goede verlichting.

Vitaal leven

Als het om gezondheid gaat, is ons uitgangspunt om inwoners te stimuleren om voor een gezonde leefstijl te kiezen, faciliteren we in een gezonde leefomgeving en ondersteunen we in het creëren van een eigen netwerk. Dit doen we vanuit het gedachtegoed van 'positieve gezondheid', waarbij we uitgaan van de eigen regie van inwoners en waarbij zingeving en welbevinden centraal staan.

Voor het creëren van het meeste effect leggen we in de aanpak onze focus op het verkleinen van de sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Omdat veel factoren die gezondheid beïnvloeden in andere domeinen liggen, kijken we met een brede blik naar gezondheid en zetten we in op domein overstijgende samenwerking. De meeste gezondheidswinst denken we te behalen door het ondersteunen van een integrale aanpak. Als gemeente richten we ons zowel het stimuleren van gezond gedrag als op het aanpassen van de sociale en fysieke (leef)omgeving. Dit doen we bijvoorbeeld door het creëren van een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag door voldoende groen en beschikbare beweegfaciliteiten te realiseren. Binnen die integrale aanpak zoeken we (nog) intensiever de samenwerking met inwoners en netwerkpartners, zoals de huisartsen, woningcorporaties, buurtsportcoaches, GGD, etc.

Doelen vitaal leven

- > Sport en bewegen is voor alle kinderen en jongeren toegankelijk [2025]
- > De lokale en regionale ketensamenwerking op het gebied van gezondheidsbevordering en preventie is vormgegeven [2026]
- > Inwoners ervaren laagdrempelige toegang tot de gemeentelijke ondersteuning om zelf te werken aan hun gezondheid [2026]
- > Het vroegtijdig signaleren van valrisico's bij ouderen wordt ondersteund door laagdrempelige toegang tot mogelijkheden voor valpreventie [2026]
- > Er is een lokale ketenaanpak Kansrijke Start waarbij samenwerkingsafspraken zijn gemaakt met partners rondom de eerste duizend dagen van een kind [2026]
- > Voor kinderen en volwassenen met overgewicht of obesitas is ondersteuning, begeleiding en zorg toegankelijk [2026]
- > Jeugdigen en volwassenen hebben de handvatten en mogelijkheden om zelf regie te nemen om te kiezen voor een gezonde leefstijl (o.a. binnen- en buitenfaciliteiten voor beweging nabij huis) [2027]

Sterke netwerken

We faciliteren dat mensen elkaar kennen en elkaar ontmoeten in verschillende netwerken. Dit bevordert dat ze zich thuis en veilig voelen in de eigen leefomgeving en het draagt bij aan betrokkenheid bij de samenleving en eigenaarschap. We stimuleren natuurlijke netwerken in de wijk (ook digitaal) en helpen levendige ontmoetingsplekken te creëren. Hierbij spelen we in op de eigen dynamiek, behoeften en mogelijkheden in wijken. Door de inzet van gebiedsregisseurs kennen we de behoeften en weten we hoe we erop aan kunnen sluiten. Daarnaast ondersteunen we vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke partners bij hun activiteiten. We leggen prioriteit bij de wijken waar op dit moment de meeste opgaven spelen.

Diversiteit in wijken ondersteunt dat er verschillende netwerken zijn. De woningmix in wijken is dus van belang voor een goede balans en differentiatie. Deze behoeften beantwoorden we binnen het thema wonen (p.15). Het langer zelfstandig wonen van ouderen vraagt van hen een zekere zelfredzaamheid, maar zij zullen ook geregeld een beroep moeten doen op hun omgeving. We zetten als gemeente in op bewustwording op het zelf nemen van initiatief om te zorgen voor geschikte woonsituatie en het hebben van een netwerk waarop zij kunnen terugvallen.

Doelen sterke netwerken

- > Buurtbewoners kennen elkaar en er zijn initiatieven voor het samen verbeteren van de leefbaarheid in wijken [2025]
- > Er is een sterk netwerk voor zorg aan ouderen die zelfstandig wonen [2025]
- > Er is een duurzame match tussen vraag en aanbod van vrijwilligers [2025]
- > Er is goede ondersteuning en waardering voor vrijwilligers [2025]
- > De gemeente staat dichtbij, heeft vertrouwen verdiend en speelt (pro)actief in op behoeften [2025]
- > Inwoners binnen wijken organiseren structureel activiteiten, wat bijdraagt aan welzijn en sociale cohesie [2025]
- > Partijen in het voorliggend veld weten elkaar in de wijken te vinden en zorgen samen voor een aanbod dat aansluit op de vraag van inwoners [2026]
- > Wijkverenigingen en wijkgebouwen vervullen een centrale rol in het ontmoeten tussen wijkbewoners [2027]
- > Verenigingen en maatschappelijke functies (de bijdragen aan beleidsdoelen) zijn gehuisvest in voor hen geschikte accommodaties [2028]

Leefbare, groene wijken

Het hebben van sterke netwerken is al een belangrijke factor voor de leefbaarheid in wijken en daarmee voor het welzijn van inwoners. Tegelijkertijd zijn ook de omgevingsfactoren van belang: een verzorgd straatbeeld, een groene en schone leefomgeving en het voorkomen en beperken van overlast gevende situaties. De komende jaren ligt er een focus op het vergroenen van wijken. Het groen zorgt namelijk voor een prettige en gezonde leefomgeving, onder andere omdat het bijdraagt aan sociale cohesie en uitnodigt tot bewegen. Daarnaast zorgt groen voor het beter kunnen omgaan met hevige neerslag en hitte en voor een bijdrage aan de biodiversiteit. De woonomgeving in elke buurt moet voor iedereen geschikt zijn, met aandacht voor leefbaarheid, duurzaamheid, inclusie, bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen en ruimte voor ontmoeting en vermaak.

Doelen leefbare groene wijken

- > Er is een systeem werkend voor het monitoren van de toe- en afname van biodiversiteit binnen de bebouwde kom [2025]
- > Er zijn voorzieningen binnen groenstructuren in de bebouwde kom om fors meer water te reguleren, zodat overlastsituaties worden voorkomen [2027]
- > 20% van de ontbrekende groenstructuren in en tussen diverse wijken zijn toegevoegd (t.b.v. biodiversiteit, klimaatadaptatie, een prettige leefomgeving en ruimte voor bewegen) [2027]

Inclusief leven

We staan en gaan voor een inclusieve gemeenschap waar diversiteit als normaal, vanzelfsprekend en waardevol wordt gezien. Voor ons betekent dit dat we ons onthouden van discriminatie en ons daar actief tegen uitspreken, we mensen serieus nemen door een open en nieuwsgierige houding aan te nemen en we ons actief verdiepen in zienswijzen, achtergronden en wereldbeelden. Vooroordelen en generaliseren vermijden we zoveel als mogelijk. Bij ontwikkeling van nieuw beleid en in onze communicatie en dienstverlening richten we ons op toegang en bruikbaarheid voor iedereen. We kijken daarbij breder dan de inclusiviteit van mensen met een beperking; het gaat over alle mensen en alle situaties.

We treffen dus passende maatregelen om te zorgen dat mensen met een beperking de beschikking hebben over zorg en diensten die hen waar nodig ondersteunen bij het participeren in de samenleving. Ook zetten we erop in dat zij net als iedereen toegang hebben tot informatie, producten, openbare voorzieningen, maatschappelijke diensten, gebouwen en de openbare ruimte.

Binnen onze inzet kiezen we voor een geleidelijke verbetering. Inclusie is een proces waarbinnen we focus moeten aanbrengen, omdat niet alles tegelijk kan. Samen met netwerkpartners zetten we in op het versterken van de bewustwording en toegankelijkheid. We zoeken daarbij naar samenhang van verschillende initiatieven en doen bij onze aanpak een beroep op ervaringsdeskundigen. We hanteren een praktische insteek door zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande activiteiten.

Doelen inclusief leven

- > Er is breed in de maatschappij bewustzijn dat het belangrijk is dat alle mensen goed mee kunnen doen in de samenleving [2025]
- > Verenigingen, horeca en detailhandel dragen bij aan gelijkwaardigheid voor iedereen [2028]
- > Het gros van de inwoners kan zich ontwikkelen, doet mee in de samenleving en helpt elkaar hierbij [2030]

Wonen

Voor starters, kleine huishoudens en huishoudens met een laag- of middeninkomen is het momenteel lastig om aan een eerste of nieuwe woning te komen. Zowel in de huursector als in de koopsector is er te weinig aanbod van betaalbare woningen. Voor senioren is het bovendien een uitdaging om hun wooncarrière te vervolgen in een meer passende woning, terwijl ouderen tegelijkertijd langer zelfstandig blijven wonen. Hierdoor is de doorstroming beperkt. Ook zijn er daardoor meer woningen nodig voor mensen met een zorgbehoefte.

We sturen op het uitbreiden van de woningvoorraad, vooral met woningen waar het meeste behoefte aan is. Aangezien we als gemeente zelf geen projectontwikkelaar zijn, zijn onze sturingsmogelijkheden beperkt. We doen dit via het stellen van kaders voor ontwikkelingen en door waar mogelijk initiatieven te stimuleren en initiatiefnemers met elkaar te verbinden. We kijken hierbij direct naar mogelijkheden om de woningmix in wijken beter in balans te brengen. Daarnaast versnellen we processen en procedures, zodat ontwikkelaars en corporaties in staat zijn om projecten sneller te realiseren.

Doelen wonen

- > Het is geborgd dat mensen die met spoed woonruimte nodig hebben binnen de daarvoor geldende regels worden geholpen [2025]
- > Het is geborgd dat huurders beschermd zijn bij het huren van woonruimte en dat hun woonruimte veilig en humaan is [2025]
- > Er is voldoende en betaalbare woonruimte (met specifieke aandacht voor aandachtsgroepen, starters en een- en tweepersoonshuishoudens, senioren en zorgbehoevenden) en er is geborgd dat deze duurzaam beschikbaar blijven [2030]
- > In elke buurt zijn passende mogelijkheden om door te stromen [2030]
- > Er is in de wijken meer balans in de woningsamenstelling [2030]

4.4 Vitaal en groen buitengebied

In het landelijk gebied staat de versterking van natuur en biodiversiteit voorop, gevolgd door het vergroten van de recreatieve kracht van het buitengebied en een toekomstbestendig agrarisch gebruik. Dat staat soms op gespannen voet met elkaar. Daarom maken we per gebied duidelijke keuzes over waar het accent ligt. De natuurontwikkeling die we voor ogen hebben, zal ook bijdragen aan het beter kunnen bergen van water. Door samen met de natuurbeheerders sterk in te zetten op het verbinden van natuurgebieden, creëren we ecologische verbindingen. Dat is hard nodig om te zorgen voor een toename van de biodiversiteit.

Doorlopend groen

Het verbinden van natuurgebieden is geen lokale aangelegenheid. Hiervoor werken we als regio samen. Zo sluiten we bijvoorbeeld aan bij het Van Gogh Nationaal Park, de gebiedsontwikkeling Strabrechtse Heide en het project Dommeldal uit de verf. Een belangrijke stap die we de komende jaren zetten is het opheffen van barrières door de aanleg van faunapassages. Ook maken we werk van het vernatten van de natuur en het aanleggen van meer loofbos. Hiervoor werken we nauw samen met verschillende natuurbeheerders.

Doelen doorlopend groen

- > Er is een systeem werkend voor het monitoren van de toe- en afname van biodiversiteit in het buitengebied [2025]
- > Het Geldrop-Mierlose deel van het NatuurNetwerk Brabant is gerealiseerd [2027]
- > Er zijn groene verbindingen tussen de belangrijkste natuurgebieden [2030]
- > Het bosareaal bestaat voor 45% uit loofbos [2030]

Multifunctioneel landelijk gebied

Hoewel natuur de boventoon voert in het buitengebied, zijn er meer functies die er een plek moeten hebben. Bij elke ontwikkeling kijken we daarom naar mogelijkheden om tegelijkertijd andere doelen te realiseren. Te denken valt aan recreatie, energietransitie, leefbaarheid en meedenken met onze (agrarische) ondernemers. De versterking van natuur willen we ook terug gaan zien in de agrarische bedrijvigheid in de vorm van meer extensieve en natuurinclusieve landbouw. We werken samen met agrariërs op dit vlak en kijken samen naar mogelijkheden voor een duurzame toekomst, bijvoorbeeld in de context van natuurontwikkeling. In alle gebieden is er specifieke aandacht voor het versterken van klimaatadaptatie en biodiversiteit. Binnen Landgoed Gulbergen ligt de focus op sport en recreatie, binnen 't Broek is er een focus op het landschap, voor Mierlo-Oost ligt het accent op nieuwe functies voor vrijkomende agrarische locaties en voor de Molenheide is er aan de westzijde nadruk op natuur en ecologie en aan de oostzijde op recreatief medegebruik.

Doelen multifunctioneel landelijk gebied

- > Agrariërs zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid voor een ecologisch verantwoorde bedrijfsvoering [2027]
- > Het buitengebied is ingericht met per gebied een passende balans tussen natuurwaarden, recreatie, agrarisch gebruik, energieopwek, kleinschalige bedrijvigheid en wonen, waarbij de inrichting aansluit op de klimaat- en biodiversiteitsambities [2027]
- > Minimaal 7,5% van het (agrarisch) buitengebied bestaat uit groenblauwe structuren, zoals sloten, hagen en houtsingels, zodat de biodiversiteit [2028]

4.5 Toekomstbestendig Geldrop-Mierlo

We investeren in de gemeente en in de regio op de economische kracht, culturele aspecten, duurzaamheid, mobiliteit en veiligheid. Dit zijn allemaal thema's die in het nu belangrijk zijn, maar waar we ook toekomstgericht aan werken. Vanwege de digitalisering van de samenleving en de snelle groei van AI voegen we het thema digitale samenleving hieraan toe.

Economische kracht

We hechten aan een gevarieerde bedrijvigheid, zowel met het oog op het voorzieningenniveau in Geldrop-Mierlo en in de regio als voor de werkgelegenheid. We werken hierbij nauw samen met vele netwerkpartners (denk aan ondernemersverenigingen, centrummanagement, Stichting Villagemarketing) en hanteren hiervoor maatwerk. Voor het uitbreiden van de bedrijvigheid hanteren we de Brainportprincipes en de regionale afspraken rond de programmering van werklocaties.

Doelen economische kracht

- > Er is een ruim aanbod recreatieve voorzieningen, activiteiten en evenementen, wat bekend is binnen en buiten Geldrop-Mierlo (waarbij specifieke aandacht voor jongeren) [2025]
- > Voor alle bedrijventerreinen is er een duidelijke profiel, aan de hand waarvan instroom en waar mogelijk uitstroom van bedrijven kan plaatsvinden [2025]
- > Alle bedrijventerreinen zijn schoon, veilig en groen [2027]
- > De winkelgebieden in de centra zijn compact en het gebied eromheen is ingericht met complementaire functies gericht op verblijf [2027]

Cultuur

We streven naar een hoog niveau van cultuurvoorzieningen, bestaande uit culturele activiteiten, musea, monumenten, theater, de bibliotheken, erfgoed, etc. Enerzijds met het oog op levendigheid en behoud van cultuurhistorie. Anderzijds is het onze bedoeling om via cultuuractiviteiten verschillende sociale aspecten te ondersteunen. Denk hiervoor aan talentontwikkeling, meer betrokkenheid bij de gemeente, meer ontmoetingen tussen mensen, etc. Dit sluit goed aan bij onze overkoepelende insteek om meer preventief te werken. Jongeren zijn hier een speciale aandachtsgroep, met name zodat zij zich binden aan onze gemeente.

We richten ons de komende jaren op een aantal zaken:

- > Samen met inwoners (o.a. jongeren) organiseren van culturele activiteiten
- > Behoud van het karakter en de identiteit van de dorpen door bij ruimtelijke ontwikkelingen ervoor te zorgen dat beeldbepalende elementen tot hun recht blijven komen
- > Steviger verbinden van Landgoed Kasteel Geldrop met het Geldropse centrum, als culturele trekker binnen het centrum
- > Ondersteunen van het Weverijmuseum om zich te positioneren als regionale trekker
- > Faciliteren van een goede huisvesting voor de bibliotheekvestigingen in Geldrop en Mierlo
- > In het buitengebied het behouden en beter zichtbaar maken van de kleinschalige agrarische structuur

Doelen cultuur

- > Er is een breed aanbod van culturele activiteiten gericht op jongeren ten behoeve van de ontwikkeling van jongeren, de verbinding tussen jongeren en de verbinding van jongeren met Geldrop-Mierlo [2025]
- > Er zijn structurele activiteiten in wijken en in de centra, georganiseerd door inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties [2026]
- > De twee bibliotheekvestigingen zijn qua locatie, interieur en exterieur getransformeerd naar eigentijdse aantrekkelijke locaties, waardoor de bibliotheek culturele en sociale functies vervult [2027]
- > Het Weverijmuseum is in Zuidoost-Brabant een prominente, toekomstbestendige culturele instelling [2028]

Duurzaamheid

De wereldwijde klimaatproblematiek zien we ook in Geldrop-Mierlo terug, bijvoorbeeld door wateroverlast en een afnemende biodiversiteit. We zijn als gemeente aan zet voor het uitvoeren van het landelijke klimaatakkoord en het bijdragen aan de regionale ambities, wat betekent dat we inzetten op de energietransitie, het aardgasvrij maken van wijken, de warmtetransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. Dat vertalen we enerzijds naar onze eigen bedrijfsvoering (zie hoofdstuk 5 en 6). Daarnaast stimuleren en ondersteunen we ontwikkelingen die netwerkpartners

(waterschappen, natuurorganisaties), inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties om mee te doen en hier stappen in te zetten. Klimaatadaptatie en biodiversiteit zijn binnen andere thema's vertaald naar doelen en activiteiten. Deze onderwerpen komen hieronder dus niet terug.

Doelen duurzaamheid

- > Op twee bedrijventerreinen zijn gezamenlijk maatregelen genomen om te verduurzamen [2025]
- > De CO₂-uitstoot is met 25% afgenomen t.o.v. 2017 [2026]
- > Het aantal overlastlocaties dat ontstaat bij extreme buien is minder dan in 2022 [2026]
- > 8% van de woningen is aardgasvrij [2026]
- > 30% van de panden heeft zonnepanelen [2026]
- > 30% van de panden heeft energielabel B of beter [2027]
- > De hoeveelheid restafval is met 70% afgenomen t.a.v. 2023 [2030]

Mobiliteit

We hanteren twee sporen op het vlak van mobiliteit: we hebben zowel een rol in de bereikbaarheid in de regio als een lokale mobiliteitsopgave. Voor de bereikbaarheid in de regio dragen we bij aan de uitvoering van de regionale mobiliteitsvisie. In de praktijk komt dat neer op het versterken van de 'robuuste randen', het uitbouwen van het station Geldrop naar een OV-hub, het verbeteren van busroutes en het verbeteren van de fietsinfrastructuur voor woon-werkverkeer. Conform de regionale insteek ontwikkelen we dit parallel aan elkaar. Voor de lokale mobiliteitsopgave ligt de focus op bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid. Bijvoorbeeld door het realiseren van voldoende parkeervoorzieningen aan de randen van de centra, het stimuleren van deelmobiliteit en de omslag naar een inrichting waarin de nadruk op het langzaam verkeer ligt in plaats van op het autoverkeer. Dat laatste zien we de komende tijd terug in verbeteringen aan fietspaden om de veiligheid en het comfort van fietsers te vergroten. Naar aanleiding van signalen van inwoners krijgt de verkeersveiligheid bijzondere aandacht.

Doelen mobiliteit

- > De centra zijn goed toegankelijk voor fietsers en voetgangers, zijn ingericht op langzaam verkeer en er zijn bijpassende voorzieningen [2030]
- > Er zijn verschillende vormen van deelmobiliteit aanwezig en verkrijgbaar [2030]
- > Er is voor fietsers en voetgangers een betere en veiligere infrastructuur, zodat er 5% minder letselongevallen gebeuren t.o.v. 2024 en fietsers en voetgangers meer comfort ervaren [2030]
- > Er zijn comfortabele fietsverbindingen van Geldrop—Mierlo naar Eindhoven, Helmond en andere omliggende gemeenten [2030]
- > Het OV-netwerk biedt goede verbindingen (incl. een hoge frequentie) binnen Geldrop-Mierlo en naar Eindhoven en Helmond [2030]
- > De leefbaarheid in wijken is verbeterd door een verschuiving naar meer duurzame vervoerswijzen zoals fietsen, lopen en openbaar vervoer [2030]

Veiligheid

Als gemeente voeren we regie op het veiligheidsbeleid. We willen veiligheid integraal onderdeel laten zijn van plannen. Hierdoor kunnen we de veiligheid van de leefomgeving beter borgen. Daarnaast willen we op aandachtslocaties duurzame verandering teweeg brengen. Het voorkomen van illegale activiteiten, overlast en crimineel gedrag pakken we met name gebiedsgericht aan met maatwerk voor de wijken, de centra, de bedrijventerreinen en het buitengebied. Voor een slagvaardige aanpak zijn we aangesloten bij het basisteam Dommelstroom, waarbinnen we samenwerken met de politie en vijf andere gemeenten. Binnen dit team ligt er focus op ondermijnende criminaliteit en digitale criminaliteit.

We zetten daarnaast in op het verbeteren van het veiligheidsgevoel van mensen en op het monitoren van de veiligheidsbeleving. Voor een belangrijk deel zit dit in het versterken van sociale cohesie, dus we leggen hiervoor verbinding met de activiteiten binnen het thema Sterke netwerken. Ook is er een nauwe connectie met de activiteiten binnen het thema Leefbare groene wijken.

Doelen veiligheid

- > Risicogroepen zijn bewust en weerbaar ten aanzien van ondermijnende criminaliteit [2025]
- > Risicogroepen zijn weerbaar tegen digitale criminaliteit [2025]
- > Inwoners ervaren hun woon- en leefomgeving veiliger dan in 2024 [2025]

Digitale samenleving

De komende jaren willen we inzetten op het ondersteunen van de samenleving op het gebied van digitale mogelijkheden. Als gemeente nemen we een stimulerende en faciliterende rol ten aanzien van het gebruik van digitale middelen, daar waar deze een meerwaarde hebben voor de samenleving. De komende periode wordt gebruikt om te verkennen waar de uitdagingen liggen, welke behoeften er zijn en hoe we hier als gemeente een rol in kunnen pakken.

Doelen digitale samenleving

- > De samenleving gebruikt digitale mogelijkheden waar dat meerwaarde heeft [2026]

5. De basis op orde

Als gemeente zijn we de meest nabije overheid voor mensen. Voor veel zaken die spelen in het leven van mensen zijn ze aangewezen op ons als gemeente. We hanteren een aantal richtpunten om onze basis op orde te krijgen en te houden.

Werken met focuspunten

In dit hoofdstuk staan de belangrijkste richtpunten voor het op orde hebben van onze basis. Voor alle taken maken we in de meerjarenbegroting 2025-2028 scherp waar per portefeuille de focuspunten liggen in het komende jaar.

5.1 Communicatieve & participatieve organisatie

Als organisatie maken we een slag om dichtbij de samenleving te werken. Dat doen we door het te verweven in onze manier van werken. Dat pakken we op verschillende fronten op. In onze communicatiestrategie steken we in op:

- Afstemmen van bestuurlijke en organisatorische prioriteiten met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties
- Meer omgevingsbewust werken en communiceren, onder andere om beter aan te sluiten bij de belevingswereld van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties
- Multimodale inzet van communicatiemiddelen, incl. het versterken op online communicatie

De organisatie maakt de transitie om te werken met de Factor C-methodiek om communicatie in eerste instantie meer in het hart van het beleid te plaatsen en vervolgens de doorvertaling te maken naar communicatie en participatie in het hart van de samenleving. Ook willen we laten zien dat we moeite doen om op te halen wat er leeft in de buitenwereld en zijn we eerlijk over de dilemma's waarmee we als gemeente worden geconfronteerd.

Toepassen van de 'factor C'-methode

Het organisatiebreed invoeren van de Factor C-methodiek zorgt ervoor dat we meer omgevingsbewust werken en de communicatiekracht van medewerkers vergroten. We zetten er meer op in om aan de voorkant van een klus of project een duidelijk beeld van de omgeving en van stakeholders te krijgen. Op basis hiervan kunnen deze stakeholders al aan het begin van een klus of project proactief worden betrokken en kan er samen worden nagedacht over wat we willen bereiken en wat qua uitvoering overwegingen en aandachtspunten zijn.

Qua taal beter aansluiten

We willen beter afstemmen op de mensen die berichten en documenten van ons ontvangen. We steken in op het compacter en eenvoudiger maken van stukken, ook de juridische. Door beter over te brengen wat voor mensen belangrijk is, zijn onze berichten en documenten voor inwoners en ondernemers beter leesbaar. Daarnaast zetten we ook in op het goed leesbaar opstellen van raadsvoorstellen en beleid, zodat dit voor de raad helpend is voor een goede besluitvorming. Dat zorgt tegelijkertijd voor een betere transparantie, doordat inwoners en ondernemers raadsbesluiten en beleid beter kunnen begrijpen.

Van buiten naar binnen

In plaats van de interne blik die nu geregeld domineert bij onze werkzaamheden, zetten we in op 'buiten naar binnen halen'. We willen beter weten wat er speelt en leeft en beter reageren op signalen en behoeften van inwoners en ondernemers. In de eerste plaats gaan we dat doen door meer in de wijk aanwezig te zijn (zowel ambtelijk als bestuurlijk) en de dialoog te zoeken. Daarnaast gaan we via social media signalen van buiten naar binnen halen. In het verlengde van het voeren van de dialoog en het ophalen van signalen verbeteren we wat we vervolgens doen met die signalen en behoeften.

Participatie

Het is duidelijk dat participatie een steeds belangrijker onderdeel bij ontwikkelingen is geworden. Sterker nog, participatie is het uitgangspunt. We willen hier een duidelijke lijn in aanbrengen en de werkvormen die we gebruiken doorontwikkelen. Punt van aandacht is het laten zien hoe inbreng van participanten doorwerkt in besluiten, de programma's en beleidsontwikkeling en -uitvoering.

5.2 Betrouwbare dienstverlening

De afgelopen jaren zijn er al belangrijke stappen gezet voor het verbeteren van de dienstverlening. We willen met name dat we betrouwbaar zijn in wat we doen en hoe we werken, onder andere voor meer vertrouwen in de overheid. De komende jaren gaat de aandacht uit naar het tijdiger reageren, het leren van klachten, het uitbreiden van de online dienstverlening en het zorgen voor een goede toegang tot dienstverlening. Ook zijn informatieveiligheid en privacy en het borgen van

transparantie aandachtspunten. Binnen de programmatische aanpak komen zaken terug zoals de online dienstverlening, het introduceren en uitbreiden van loketten, de informatieveiligheid en privacy en transparantie.

Tijdsig reageren

Een blijvend aandachtspunt binnen de organisatie is het tijdsig reageren op verzoeken, bezwaren en klachten. Dat is enerzijds een kwestie van het goed organiseren van processen. Daarnaast is het ook een kwestie van gedrag, wat in lijn moet liggen met onze kernwaarden betrokken, creatief en betrouwbaar. We zetten sterker neer wat van medewerkers wordt verwacht en realiseren dashboards die helpen om hierop te sturen. We informeren bovendien inwoners en ondernemers over wat zij van ons mogen verwachten.

Leren van bezwaren en klachten

We gaan bij bezwaren en klachten vaker mediation toepassen, zodat we op een andere manier in contact komen met inwoners. Het maakt het ook mogelijk om beter de rode draad in de binnengekomen bezwaren en klachten te zien. Dat leidt tot een betere afhandeling en we kunnen inspringen op de in het oog springende bezwaren en klachten door er van te leren, processen aan te passen en zaken beter en begrijpelijker te motiveren

Online dienstverlening

Toegankelijkheid gemeentelijke website

Onze communicatiekanalen moeten toegankelijk zijn voor iedereen, ook voor mensen met een beperking of met minder digitale vaardigheden. Iedereen moet onze website kunnen lezen, begrijpen en gebruiken. Op dit moment heeft onze website de B-status, wat betekent dat we nog niet geheel voldoen aan alle 50 toegankelijkheidseisen die door de landelijke overheid zijn gesteld. We hechten aan een goede toegankelijkheid, daarom streven we naar het behalen van de A-status.

Loketten en platforms

Een goed voorbeeld van een loket is de melddesk openbare ruimte. Dit is een app waarmee mensen gemakkelijk een melding kunnen doen als ze iets zien in de openbare ruimte wat niet klopt. Na de introductie van de melddesk in 2022 zien we door de laagdrempeligheid een toename in het aantal meldingen. De komende tijd leggen we de laatste hand aan de app en het proces erachter door meer opties in te bouwen en door de opvolging verder te verbeteren. Hiernaast hebben we samen met netwerkpartners het platform Onze Wegwijzer opgezet. Dit is enerzijds een digitaal platform, maar we hebben gezamenlijk ook een fysieke locatie ingericht. Dit platform breiden we verder uit.

Informatieveiligheid en privacy

De gemeente verwerkt persoonsgegevens van inwoners, ondernemers, medewerkers en partners om wettelijke taken en beleid goed uit te kunnen voeren. Gezien de grote hoeveelheid gegevens die we verwerken is het borgen van informatieveiligheid en het beschermen van de privacy een must, zowel op basis van de wetgeving als vanuit onze overtuiging. De digitalisering en technologische ontwikkelingen maken dat steeds complexer. Enerzijds willen we gebruik maken van nieuwe mogelijkheden en anderzijds moeten en willen we de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet politiegegevens (Wpg) volgen. We beveiligen onze gegevens conform de Baseline Informatiebeveiliging, wat een verplichting gaat worden in de toekomstige Cyberbeveiligingswet. We zorgen voor eigenaarschap en investeren in risicobeheersing en bewustzijn. Onze aanpak is dat we volgens een gestandaardiseerde werkwijze werken en dat we bij nieuwe samenwerkingsverbanden, processen of systemen direct informatieveiligheid en privacy meenemen.

Voldoen aan wet- en regelgeving

Overheidshandelen kan voor een burger ingrijpend zijn. Daarom zijn wij als overheid gebonden aan geschreven en ongeschreven spelregels. Het vertrouwen van de burgers in de overheid wordt mede bepaald door de juridische kwaliteit van het overheidshandelen. Wij besteden daarom veel aandacht aan de juridische kwaliteit van ons handelen. Kwaliteitszorg staat voor de manier waarop bestuurders, managers en organisatie de juridische kwaliteit van het handelen van de organisatie kunnen verbeteren. Ieder jaar doet de juridisch controller hiervan verslag in het Jaarverslag juridische kwaliteitszorg.

Transparantie

Voor inwoners en ondernemers is het belangrijk dat zij kunnen zien en begrijpen welke besluiten er zijn, waarom iets is besloten, welke raadsvoorstellen er onder handen zijn van de raad, hoe procedures in elkaar zitten en ga zo maar door. Zij kunnen die informatie nodig hebben, bijvoorbeeld als zij een initiatief willen nemen. We moeten als overheid bovendien open zijn over en controleerbaar zijn op wat we doen. We willen daarom proactief informatie delen en in lijn met de Wet

open overheid de toegang tot informatie verbeteren en bovendien de leesbaarheid van de informatie verbeteren (zie ook de paragraaf Communicatieve & participatieve organisatie, p. 18).

5.3 Organisatie in control

Onze inzet op lijnwerkzaamheden en binnen de programma's moet gebaseerd zijn op een solide basis. Het sturen op capaciteit en budgetten is een belangrijk onderdeel hiervan, evenals de bestuurlijke planning en risicomanagement. Tegelijkertijd is het van belang om niet alleen aan de voorkant vast te leggen wat we van plan zijn, maar ook om goed in te spelen op nieuwe urgenties die zich voordoen.

Financiën

Er komen financieel zware jaren aan, waarbij het lastig wordt om een structureel sluitende begroting op te stellen. De insteek is dat we financieel structureel gezond zijn, maar de inkomsten staan onder druk terwijl de uitgaven sterk oplopen. Voor een sluitende begroting en om financieel gezond te blijven, is het noodzakelijk om keuzes te maken en om waar mogelijk aanvullende inkomsten te verwerven. In **bijlage 'Uitgangspunten meerjarenbegroting 2025-2028'** zijn de kaders uitgewerkt voor de meerjarenbegroting.

Zicht op capaciteit en budgetten

Om de basistaken goed uit te kunnen voeren en invulling te kunnen geven aan de gewenste ontwikkelingen is het essentieel om goed te kunnen sturen op de inzet van capaciteit en de aanwending van budgetten. We steken in op het verbeteren en verder inrichten van dashboards om goed zicht te hebben op de capaciteitsbehoefte versus de capaciteitsmogelijkheden. Wat betreft de budgetten werken we toe naar een 'schoner meerjarenperspectief'. Dat wil zeggen dat we budgetten niet zondermeer van het ene op het andere jaar door willen laten lopen, maar dat bij elke begroting scherp is wat precies nodig is voor de taakuitvoering en voor ontwikkelingen.

Bestuurlijke planning

Door het jaar heen komen er allerlei onderwerpen op de agenda van de raad. Het is voor de raad belangrijk dat zij enig zicht hebben op wat er de komende maanden bij hen langs komt en dat zij raadsvoorstellen in een bredere context kunnen plaatsen. Bovendien geeft het de raad enig comfort als onderwerpen over de verschillende raadsvergaderingen worden gespreid, zodat hun inzet ook door de tijd gespreid kan zijn. We werken hiervoor al enige jaren met een bestuurlijke planning, waar we de komende tijd verbeteringen in gaan doorvoeren. Zo gaan we de bestuurlijke planning koppelen aan de uitvoeringsplannen binnen de programma's en gaat er bij aanpassingen de bestuurlijke planning beter worden gecommuniceerd over het wat en waarom. Dat maakt dat de bestuurlijke planning ook voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties een beter beeld kan geven van wat wanneer in de raad speelt.

Risicomanagement

Net zoals elk huishouden en elk bedrijf heeft ook elke gemeente te maken met risico's, bijvoorbeeld het risico op brand, diefstal, etc. De komende tijd gaan we onze processen hiervoor tegen het licht houden (bijvoorbeeld via een continuïteitsplan), dit meer integraal benaderen door meer samenwerking tussen teams en het databeheer verder ontwikkelen.

Prioriteiten stellen

We leven en werken in een dynamische tijd en met begrensde financiële middelen, capaciteit en mogelijkheden binnen netwerken. Voorafgaand aan een jaar maken we inzichtelijk wat we van plan zijn om te doen en maken we een inschatting wat dat kost en welke capaciteit we daarvoor nodig hebben. Wat we van plan zijn is niet in beton gegoten; we moeten enige flexibiliteit kunnen hanteren om in te spelen op wat er vandaag en morgen gebeurt. De plannen zijn er echter niet zomaar. Ze zijn gemaakt omdat we bepaalde doelen willen realiseren en omdat we daarvoor – alles overziend – bepaalde prioriteiten hebben gesteld. Dat maakt dat we niet zondermeer kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen als deze een bepaalde impact hebben op de organisatie. Dat moet een bewuste keuze zijn, afwegend ten koste waarvan dat gaat.

Om die bewuste afweging goed te kunnen maken, hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. Nieuwe ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van activiteiten die we als prioriteit hebben aangewezen (tenzij voortschrijdend inzicht leidt tot aanpassing van de prioriteiten of tot een andere inzet op de prioriteit)
2. Lijnwerkzaamheden die in de begroting zijn aangegeven als focuspunten zijn als prioriteit te zien
3. We volgen een vast proces voor het afwegen van de inzet op nieuwe ontwikkelingen:
 - a. Er wordt ambtelijk advies uitgebracht aan het college ten aanzien van de inzet op de nieuwe ontwikkeling en het aanpassen van de reeds geplande inzet;

- b. Het college neemt een besluit over de inzet op de nieuwe ontwikkeling en het aanpassen van de reeds geplande inzet;
- c. Het college informeert de raad direct over de aanpassing en legt in de tussentijdse rapportage en het jaarverslag verantwoording af over de aanpassing.

5.4 Bedrijfsvoering

Binnen onze bedrijfsvoering verbeteren we ons continu. Dat gaat heel breed, maar er is een aantal ontwikkelingen die we specifiek uitlichten.

Digitale weerbaarheid bestuur en organisatie

We versterken het bewust zijn van risico's op het vlak van digitale veiligheid, zowel richting raad, college als organisatie. De insteek is dat we door onze alertheid cyberincidenten voorkomen en ze indien nodig tijdig ontdekken. Ook zorgen we dat we de schade kunnen beperken en maken we het herstel eenvoudiger. Hierdoor minimaliseren we het risico van cyberincidenten minimaliseren. We doen dit onder andere door het inrichten van een werkproces voor het signaleren van en acteren op risico's op het vlak van digitale veiligheid. Ook op het vlak van technologie en compliance zetten we stappen.

Digitale hulpmiddelen

Kunstmatige intelligentie (AI) is niet meer weg te denken uit de maatschappij. Er wordt gekeken hoe AI de bedrijfsvoering en dienstverlening kan ondersteunen en hoe we risico's als profiling hierbij kunnen voorkomen. Uit deze verkenning leiden we focuspunten af voor de basis op orde.

Inclusieve gemeente

Het zijn van een inclusieve organisatie hebben we hoog in het vaandel. We zetten binnen onze bedrijfsvoering in op een goede toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen. Dat is terug te zien bij de ontwikkeling en het onderhoud van ons vastgoed.

5.5 HRM

Gemeentelijke organisaties hebben een bijzondere positie midden in een sterk veranderende maatschappij. Het werken in een gemeentelijke organisatie is voor zowel bestuur als medewerkers de laatste jaren erg veranderd. Medewerkers zijn de belangrijkste factor om als gemeente te kunnen doen wat nodig is voor de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie. Het is belangrijk dat zij competent en gedreven zijn en dat zij voldoende autonoom zijn en ondersteuning ervaren bij wat ze doen. In een tijd van krapte op de arbeidsmarkt is het belangrijk om ons als goed werkgever te onderscheiden.

Vanuit het strategisch HRM-beleid werken we aan de volgende twee uitdagingen:

1. Het creëren van een werkomgeving waar mensen willen zijn in plaats van moeten zijn en waar zij energie krijgen: focus op werkgeluk en duurzame inzetbaarheid.
2. Meer dan ooit vernieuwen, kunnen veranderen om in de wereld van morgen nog meer waarde toe te voegen: focus op verandering en innovatie.

Deze uitdagingen pakken we aan door te werken aan eigenaarschap, dienend leiderschap, veranderkracht en vitaliteit.

5.6 Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. De jarenlange voorbereiding heeft ervoor gezorgd dat we goed van start konden gaan. Het is echter een grote systeemverandering die nog om verschillende stappen vraagt qua procesinrichting, zodat bestuur en organisatie echt volledig conform (de intentie van) de Omgevingswet werken. Denk hiervoor aan:

- Het verder inregelen van de beleidscyclus, waarbij de instrumenten omgevingsvisie, programma's en omgevingsplan in abstractieniveau, inhoud en uitvoering op elkaar aansluiten en eenieder werkt volgens de uitgangspunten in omgevingsvisie en programma's.
- Monitoring van visie, programma's en uitvoering, waarbij resultaten continu leiden tot evaluatie en verbetering.
- Het inbedden en verbeteren van het proces 'verdiepingstafel' voor complexe initiatieven
- Het monitoren en verbeteren van het proces 'formele aanvraag' om de afhandelingstermijn van 8 weken te kunnen waarborgen
- Het doorontwikkelen van het proces 'wijzigen omgevingsplan' voor goede procedurele ondersteuning van initiatiefnemers

- Het ontwikkelen van participatiebeleid zodat inwoners weten wat ze van de gemeente kunnen verwachten en initiatiefnemers weten wat de gemeente van hen verwacht. Het meeste zullen we in 2024 hebben afgerond. Sommige activiteiten zullen een doorloop hebben in 2025.

5.7 Governance Dienst Dommelvallei

Een belangrijk deel van de bedrijfsvoeringstaken hebben we samen met gemeente Nuenen en gemeente Son en Breugel ondergebracht in een dienstverleningsorganisatie. Hiervoor hebben we gezamenlijk in 2014 de gemeenschappelijke regeling Dienst Dommelvallei opgericht. De achterliggende gedachte is dat Dienst Dommelvallei door de robuustere organisatie de bedrijfsvoeringstaken efficiënter en met meer kwaliteit kan oppakken. In de praktijk komt deze intentie niet geheel tot z'n recht. Voor een deel ligt dit aan processen binnen de Dienst Dommelvallei. Zij werken hieraan via het traject 'Dienst Dommelvallei 2.0'. Voor een ander deel ligt dit aan het gedeelde opdrachtgeverschap van de drie gemeenten. Daarom willen we de komende tijd stappen zetten om dat opdrachtgeverschap beter op te lijnen.

6. Organisatieopgaven

Het bestuur en de ambtelijke organisatie zijn in basis goed ingericht om invulling te kunnen geven aan de inhoudelijke opgaven en de koers per thema. Dat neemt niet weg dat er mogelijkheden zijn om ons als organisatie te ontwikkelen. We hebben diverse organisatieopgaven vastgesteld en ook hier is een programma aan gekoppeld. Naast de vier inhoudelijke programma's (De mens centraal, Sterke wijken, Vitaal & groen buitengebied en Toekomstbestendig Geldrop-Mierlo) voeren we dus ook het programma Organisatie uit, met daarbinnen diverse thema's.

6.1 Organisatieontwikkeling

In 2022 is het ontwikkeltraject Durven & Doen ingezet. Er zijn verschillende aanleidingen voor dit ontwikkeltraject:

- ❖ Er was behoefte om met **meer focus** te kunnen werken, zowel om meer lijn aan te kunnen brengen in wat we doen als om beter te kunnen sturen op de inzet van capaciteit en financiële middelen;
- ❖ We wilden **meer samenhang** krijgen tussen de verschillende werkvelden en ontwikkelingen, zodat er meer samen kan worden opgelopen, er betere keuzes kunnen worden gemaakt in prioritering en volgorde en de verschillende netwerken beter op elkaar aansluiten;
- ❖ We willen het **netwerken en de participatie versterken**, zodat we bewustere keuzes maken wanneer we welke rol nemen (in relatie tot de rol die bij inwoners en netwerkpartners ligt), we daarbij meer samenwerken en we ons werk dichter op de samenleving verrichten;
- ❖ We wilden de **eenduidigheid, eenvoud en vindbaarheid van beleid versterken**, zodat er beter op te sturen is, het beter te onderhouden is en er ook meer transparantie van beleid ontstaat.

De kracht van dit traject is dat we op vier ontwikkelsporen tegelijk ontwikkelen en daarmee ingrijpen in het totale systeem binnen bestuur en organisatie. We hebben het over een systeemomslag terwijl de winkel open is, dus dat maakt het geregeld uitdagend door de extra inspanningen en doordat we tegelijkertijd in het bestaande en in het nieuwe werken. Het is bovendien een iteratief traject, waarin we al lerende keuzes maken en keuzes bijstellen. Dat biedt veel mogelijkheden om steeds met voortschrijdend inzicht en leerervaringen de goede dingen te doen, maar het vraagt van mensen ook veel aanpassingsvermogen. Daar is continu aandacht voor nodig. We maken ons hierdoor werkende weg het systeem eigen, wat zorgt voor een volledige inbedding in ons 'zijn' als organisatie.

Werken met een visie en strategie

Met de visie op samenleven (sociaal domein), de omgevingsvisie en de visie Geldrop-Mierlo 2040 is een begin gemaakt met het werken met een visie. Met de Visie Geldrop-Mierlo 2044 (december 2024) komen we in de cyclus terecht van het vierjaarlijks actualiseren van de ambities en opgaven en hebben we een visie waar de visie samenleving en de omgevingsvisie integraal deel van uitmaken. Hierdoor zorgen we in de steeds veranderende wereld continu voor een actueel richtpunt. Wat betreft het werken met een strategie is in 2023 min of meer ter oefening een strategie 2024-2027 opgesteld. In deze strategie 2025-2028 is een volgende stap gezet, zodat de strategie echt als richtinggevend kader kan dienen voor zowel de lijnwerkzaamheden als de programma's. In 2025 willen we dit bestendigen en ook vooruitkijken naar de verhouding tussen visie en strategie en een coalitie- en raadsprogramma.

Waarden & gedrag

In 2023 is in een traject met de medewerkers naar voren gekomen dat de waarden betrouwbaar, betrokken en creatief onze kernwaarden zijn. In 2024 hebben we deze waarden verder kunnen laden naar concreet gedrag door te kijken wat ze praktisch betekenen en hoe iedereen ze kan toepassen in het eigen werk en in de eigen rol. De komende jaren brengen we deze waarden verder in de praktijk. In elk team, elk project en elke functie kan steeds de vertaalslag worden gemaakt hoe we deze waarden terug willen zien in gedrag en resultaat en in onze samenwerking intern en extern. We sturen op eigenaarschap hierop van medewerkers en passend leiderschap van het management.

Werken met programma's

Het werken met programma's sluit aan op het werken met een visie en strategie. We hebben in 2024 vijf programma's geïntroduceerd: vier inhoudelijke programma's die in het verlengde zullen liggen van de toekomstperspectieven in de visie (de mens centraal, sterke wijken, vitaal & groen buitengebied en toekomstbestendig Geldrop-Mierlo) en een programma organisatie waarmee aan de organisatieopgaven wordt gewerkt. De eerstkomende tijd worden per programma de verschillende uitvoeringsplannen verder uitgewerkt. Dit is inclusief het maken van een start met het opbouwen van de monitoring en participatie. Hiervoor wordt voortgeborduurd op dashboards en participatie-activiteiten die er al zijn. Een ander belangrijk aandachtspunt is het systemisch inbedden van het werken met programma's. Het gaat dan bijvoorbeeld om het inregelen van het beheer op de programma's en het goed organiseren van de rol van de raad en het college hierbij.

Besturen & sturen

Het werken met een visie, strategie en programma's heeft gevolgen voor de wijze van besturen en sturen. De komende jaren krijgt de bestuurlijke verantwoordelijkheid binnen programma's een plek (naast of in plaats van het vertrouwde portefeuillehouderschap). Daarnaast stappen we ambtelijk over naar een hybride sturingsmodel waarbinnen het Concern Management Team collectief verantwoordelijk is voor zowel de lijn- en programmawerkzaamheden. In 2024 is hiervoor een proeftuin gestart om ervaring op te doen en deze ervaringen te gebruiken om de hybride sturing te optimaliseren. Elk CMT-lid heeft een specifiek aandachtsgebied gekregen. Met deze stap zijn de afdelingen komen te vervallen. De tien teammanagers vallen nu rechtstreeks onder de aansturing van het CMT-lid met de lijnwerkzaamheden als aandachtsgebied. Twee andere CMT-leden sturen de programma's aan.

Binnen dit ontwikkelspoor wordt ook ingezet op het versterken van planning & control, om gericht op opgaven te sturen en nadrukkelijker focus aan te brengen in wat we doen. Daarbij is er bijzondere aandacht voor een goede positie van de raad voor het bepalen van kaders. Het college wil zich versterken op het collegiaal bestuur, zodat ook op bestuurlijk niveau de integraliteit groeit.

Participatief werken

In alle uitvoeringsplannen binnen de vier inhoudelijke programma's zal participatie een belangrijk onderdeel zijn. Niet alleen bij de uitvoering van beleid, maar ook bij beleidsontwikkeling. Daarbovenop willen we een algemene insteek uitwerken voor inwonerparticipatie. Wanneer vinden we participatie belangrijk en wanneer in welke mate: meebeslissend, cocreatief, raadplegend of informierend. Een eerste aandachtspunt hierbij is het voorkomen van een overdosis aan participatie-initiatieven binnen één gebied of binnen één doelgroep. Waar mogelijk zoeken we de combinatie, zodat mensen niet worden overspoeld door participatietrajecten. Een tweede aandachtspunt is dat we qua participanten niet alleen de mensen betrekken die al vaak betrokken zijn, maar dat we juist die inwoners en ondernemers aan tafel krijgen die we veelal niet horen.

Doelen organisatieontwikkeling

- > Het werken met een visie en strategie is bestuurlijk en organisatorisch ingebed [2025]
- > Het werken vanuit waarden is ingebed in de organisatie [2025]
- > Bestuur en organisatie geven effectief sturing aan het met de gewenste kwaliteit uitvoeren van de gemeentelijke taken en het realiseren van doelen [2025]
- > Bestuur en organisatie werken participatief [2025]
- > Het werken met programma's is bestuurlijk en organisatorisch ingebed [2026]

6.2 Dienstverlening

De gemeentelijke dienstverlening is binnen 'de basis op orde' al prominent onder de aandacht. Veel verbeteringen op dat vlak pakken we dan ook binnen het reguliere werk op. Binnen het programma Organisatie werken meer programmatisch aan het versterken van een betrouwbare dienstverlening en aan het vergroten van het aandeel van digitale klantcontacten.

Versterken betrouwbare dienstverlening

Als het over dienstverlening gaat, wordt al snel gedacht aan de publieksbalie in het gemeentehuis. Het omvat echter veel meer. Dienstverlening gaat over hoe we in de breedte van de organisatie in contact zijn met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en hoe we achter de schermen de diverse processen hebben ingeregeld om snel en betrouwbaar te reageren. We willen hier een stevige basis voor leggen door scherpe beleidskeuzes te formuleren, bijvoorbeeld over het toepassen van klantreizen en serviceformules, op welke kpi's voor klantcontacten we ons richten, het hanteren van een omnichannel-strategie, de dienstverlening aan ondernemers, etc. Natuurlijk kijken we daarbij naar de geldende en toekomstige wet- en regelgeving.

Vergroten aandeel digitale klantcontacten

We richten de online dienstverlening zodanig in dat mensen zelfredzamer kunnen zijn in het aanvragen van producten en het gebruikmaken van diensten. Voor mensen betekent dit dat ze 24/7 zaken kunnen doen met de gemeente, wat beter aansluit bij de huidige behoeften in de samenleving. Voor ons als gemeente legt het minder beslag op de capaciteit. Deze capaciteit komt daarmee beschikbaar voor bijvoorbeeld het leveren van maatwerk, het afhandelen van complexe verzoeken of het helpen van mensen die minder digitaal vaardig zijn. Stapsgewijs breiden we het online aanbod verder uit en

verbeteren we dit, bijvoorbeeld via een omnichannel-strategie. Hiervoor zijn we scherp op de behoeften van inwoners, bedrijven en instellingen.

Doelen dienstverlening

- > De dienstverlening is betrouwbaar, klantgericht en compliant [2025]
- > Er is een 10% toename van de klantcontacten via digitale weg [2025]

6.3 Datagedreven werken

We willen als gemeente anticiperen op en meebewegen met de ontwikkelingen die er zijn op het vlak van datagedreven werken en dit echt als basiskwaliteit in de organisatie inbedden. De focus ligt op het verder opbouwen van de monitoring op de verschillende thema's en op het beter kunnen raadplegen van data. Hier brengen we lijn in aan door stapsgewijs te werken van data naar informatie, naar kennis en tot slot naar wijsheid.

Monitoring

De komende jaren worden stapsgewijs dashboards (verder) ontwikkeld. Deze moeten stuurinformatie opleveren en tegelijkertijd voorzien in informatie die we kunnen benutten bij de beleidsontwikkeling en -uitvoering. In beide gevallen helpt de informatie bij het realiseren van doelen en bij de sturing binnen de lijnwerkzaamheden. We starten met het onderzoeken hoe een dashboard meerwaarde kan opleveren binnen de lijnwerkzaamheden, duurzaamheid, veiligheid, wonen, zorg, bestaanszekerheid, mobiliteit en economie. Om de goede stappen te kunnen zetten wordt samen met Dienst Dommelvallei bovendien ingestoken op het versterken van de ICT-basis en het opzetten van een datateam

Raadplegen data

Er wordt een interface ontwikkeld voor het raadplegen van data door medewerkers en raadsleden. Voor raadsleden zal dit extra ondersteuning bieden bij het invullen van hun kaderstellende en controlerende rol. Er wordt vervolgens ook gekeken naar de mogelijkheden voor en meerwaarde van een open data portaal voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere netwerkpartners.

Doelen datagedreven werken

- > Er is een interface voor medewerkers en raadsleden voor het raadplegen van data die kan worden toegepast in de taakuitvoering [2025]
- > Er is een adequate monitoring van trends en van de realisatie op opdrachten en doelen, opdat op basis hiervan beleid kan worden ontwikkeld, kan worden gestuurd, verantwoording kan plaatsvinden en informatie kan worden gedeeld [2026]